

Domov Pod Lipami Smečno

poskytovatel sociálních služeb

Číslo 136.

srpen 2021

Zámecké listy



PARDUBICKÝ KRAJ

Národní přírodní rezervace Králický Sněžník

Národní přírodní rezervace Králický Sněžník byla vyhlášena v roce 1990 na ploše 1694,67 ha. Leží v centrální a vrcholové části stejnojmenného pohorí v nadmořské výšce 820 - 1424 m. K zamezení rušivých vlivů z okolí bylo pro rezervaci vymezeno ochranné pásmo o rozloze 1371,24 ha. Posláním rezervace je ochrana přirozených a přírodě blízkých společenstev vázaných na geologický podklad a reliéf horského masívu Králického Sněžníku. Jsou zde zastoupena subalpínská společenstva vrcholových holí, v hřebenových

polohách pod horní hranicí lesa se zachovaly fragmenty původních lesních porostů s místním ekotypem smrku a vrchovištní rašeliniště.

Území je zajímavé i po stránce geomorfologické. Králický Sněžník je kerné pohoří vzniklé tektonickými zdvihy v mladších třetihorách. Je tvořeno přeměněnými horninami (rulami a svory), v menší míře se zde vyskytují krystalické vápence a dolomity, amfibolity, amfibolické břidlice, kvarcity a kvarcitické břidlice. Ve čtvrtohorách bylo území modelováno ledovcem, vznikl charakteristický amfiteátr řeky Moravy, mrazové sruby, kamenná moře a jiné periglaciální jevy. V krystalických vápencích a dolomitech v údolí horního toku Moravy vznikl pozoruhodný kras s jeskyněmi, ponory a vyvěračkami.

V chráněném území se vyskytují některé vzácné druhy rostlin např. oměj šalamounek, kamzičník rakouský, ovsíř dvouřízný, zvonek vousatý. Ze vzácnějších druhů hub zde byl nalezen květnatec Archerův a holubinka Quéletova. Z chráněných druhů živočichů žijí v rezervaci např. myšivka horská, jeřábek lesní a linduška horská.



Králíky

Králíky jsou původně hornické městečko, které proslulo řezbářstvím a výrobou varhan. Mají pohledné historické centrum s muzeem, měšťanskými domy a barokním kostelem sv. Michaela archanděla. Pozornost si zaslouží i vojenské muzeum, dělostřelecká tvrz a poutní místo Hora Matky Boží východně od města.

Muzeum a kostel najdete téměř v každém městě, ale v Králíkách a blízkém okolí narazíte kromě toho na spousty moderních soch. Vznikají při každoročních mezinárodních uměleckých sympoziích a dotvářejí zákoutí města. Například cestou z Velkého náměstí



Valdštejnovou ulicí potkáte Babičku a v ulici Karla Čapka minete hrdou pískovcovou Věž, ve foyer kulturního domu Na Střelnici sní svůj mramorový sen Zamyšlená dívka, v blízkém parku stojí socha nazvaná Dialog a v areálu koupaliště se choulí Torzo.

O chlapci, který chtěl založit klášter

Nad městem Králíky září do širokého okolí majestátní barokní poutní areál Hora Matky Boží, k němuž z města vede alej s kapličkami křížové cesty. V době třicetileté války sem chodívala procesí modlících se dětí. Mezi nimi byl i malý Tobiáš Jan Becker (1649–1710), pozdější královehradecký biskup. Už jako malý chlapec si umínil, že až vyroste, postaví tu kostel. Později svůj dětský sen splnil; klášter s kostelem, ambity, kaplí Svatých schodů, hřbitovem a poutním domem byl dokončen kolem roku 1700.



Králíky lákají milovníky vojenských památek



Králíky znají ti, kteří na cestách rádi navštěvují vojenské památky: je tu Vojenské muzeum, v jehož areálu se každoročně pořádá vzpomínková akce Cihelna, v okolí stojí řada pohraničních pevnůstek z let 1936–1938, nahlédnout můžete i do pěchotního srubu U cihelny a do dělostřelecké tvrze Hůrka.

Litomyšl

Hlavním lákadlem Litomyšle sice je renesanční zámek, zapsaný roku 1999 na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, ale za vidění stojí také historické centrum, domy kolem Smetanova náměstí v čele s domem U Rytířů, velkoryse opravené klášterní zahrady a malované muzeum Portmoneum.

Zámek v Litomyšli, jehož fasády a štíty zdobí originální sgrafitová psaníčka, patří k nejkrásnějším renesančním stavbám střední Evropy. Prohlídkové okruhy vás zavedou do stylově zařízených interiérů, barokního zámeckého divadla s dochovaným souborem kulís a do tajemných podzemních chodeb, pro rodiny s dětmi je určena návštěva věže plné strašidel. Mimochodem až si budete prohlížet jednotlivá psaníčka, zkuste si ověřit, co se říká: každý motiv je prý originál a nikde na zdech se neopakuje.



Zámek obklopuje rozlehlá zahrada a hospodářské budovy – a právě tady, v budově zámeckého pivovaru, se 2. března 1824 narodil budoucí slavný hudební skladatel Bedřich Smetana (+1884). V rodině sládků to bylo jedenácté dítě, ale první syn. Expozice v rodném bytě připomíná dobu skladatelova dětství v Litomyšli i další osudy autora cyklu symfonických básní Má vlast a řady slavných oper, například Dalibora, Libuše či Prodané nevěsty.

Město s úžasnou starou i současnou architekturou, bohatým spolkovým životem, přitom stále ještě s poklidným během života, přináší úlevu a odpočinek duši. Proto byla Litomyšl v roce 2012 vyhlášena prvními českými lázněmi ducha. Mezi náměstím a zámekem se projděte Klášterními zahradami, upraveným areálem s altánem, kavárnou a sousoším, které městu daroval sochař O. Zoubek. Milovníci kuriozit by neměli zapomenout na Portmoneum, muzeum grafika a spisovatele J. Váchala s unikátními

malbami na stěnách. K výletům láká i Růžový palouček, ležící jen pár kilometrů západně od Litomyšle, památné místo, kde se dle pověsti čeští bratři během třicetileté války loučili s vlastí před odchodem do exilu.

Automatické Gočárovy mlýny v Pardubicích

První zmínky o mlýnu jsou známy již z roku 1586, později byl postaven nový mlýn, který byl v majetku bratrů Winternitzových. Budovy mlýna a sila jsou zapsány na seznamu národních technických památek. Komplex patří do desítky největších zařízení svého druhu v ČR.

První pardubická stavba architekta Josefa Gočára (1880-1945) vznikla v letech 1909 a 1910 na břehu Chrudimky. Architektura mlýnů je asociací babylonské Ištariny brány a proto je pro stavbu typické režné zdivo z tmavých a světlých cihel. Gočár v té době zároveň projektoval lázeňský dům v Bohdanči, otevřený 1. května 1913, a kubistický palác U Černé Matky Boží v centru Prahy. Josef Gočár je mnohými považován za největšího českého architekta 20. století.

A kdo že byla ona rodina Winternitzů, po které byly automatické mlýny pojmenovány? Šlo o význanou rodinu, která výrazně ovlivnila Pardubice počátkem 20. století. Bratři Egon a Karel Winternitzové vlastnili v letech 1909-10 mlýn Valcha,



který byl zrušen roku 1910. Následně proto nechali vystavět nové Automatické mlýny. Členové rodiny Winternitzovy byli velmi činní ve veřejném životě Pardubic, avšak během genocidy za druhé světové války jich spousta zahynula v nacistických koncentračních táborech. Architektura Gočárových automatických mlýnů je asociací babylonské Ištariny brány. V druhé polovině minulého století levé nábrežní křídlo

prodloužila čtyřpatrová přístavba, v areálu vznikly i další budovy. Od roku 2014 jsou mlýny národní kulturní památkou.

V současnosti je vlastníkem mlýnů pražský architekt Lukáš Smetana. Majitel mlýnů zahájil opravy v roce 2020 a v roce 2021 je plánuje otevřít. Lukáš Smetana také prozradil, že se hodlá v blízké době do Pardubic s rodinou přestěhovat a nejspíše bydlet přímo v Gočárových mlýnech. V plánu je konverze objektu v moderní centrum umění a kreativity. Přesune se sem Východočeská galerie Pardubice, Galerie města Pardubic a vzniknou Centrální polytechnické dílny.

Hrad Svojanov

Jedním z nejstarších královských hradů v ČR je malebný hrad Svojanov ležící nad údolím řeky Křetínky. Je to zároveň jediný hrad v republice, v jehož architektuře se mísí gotika s empírem, tedy středověk s 19. stoletím. Navštívit můžete i ojedinělý dům zbrojnošů.

V hradním paláci je instalována expozice života na hradě v 2. polovině 19. století. Místnosti jsou zařízeny tak, aby podávaly co největší představu o tom, jak se na hradě skutečně v minulosti žilo. K nejzajímavějším prostorům patří sloupová síň, dobová kuchyně, jídelna, panský či dámský



salon. V empírových pokojích se dochovaly překrásné nástropní malby. Součástí prohlídky je také ucelená sbírka hodin nebo obnovená gotická zahrada, jediná svého druhu ve střední Evropě.

Druhý prohlídkový okruh představuje podzemní prostory se stylovou

mučírnu a goticko renesanční dům zbrojnošů. Právě zde se konají výstavy s historickou tematikou. Raně *gotické sklepení* nabízí výstavu připomínající hradní pověsti a legendy. Součástí tohoto okruhu jsou také unikátní prostory domu zbrojnošů, který obsahuje dva velké sály nad sebou a hodnotné podkrovní prostory. Vystavená sbírka vám přiblíží chladné zbraně od 14. do 16. století - sekyry, halapartny, cepy s ostrými hroty nebo kopí se železnými špicemi. Dominantou sálu se však staly zbroje - mezi unikáty patří rakouská jezdecká leštěná zbroj a pěšácká trabantská půlzbroy. Raritou je také kroužková košile sestavená z 16 000 kroužků. Nechybí zde ani ukázky starých her, které sloužily zbrojnošům k zábavě. Vidět zde můžete vyřezávané šachy či karty na ručním papíře. Dům zbrojnošů nechal postavit někdy po roce 1471 Ješek Svojanovský z Boskovic. K jeho stavbě se vztahuje pověst o správci Rašínovi, který byl velmi krutý na dělníky budující dům. Proto musí po smrti každou půlnoc objíždět hrad na ohnivém býku.

V prvním patře jsou situovány ubytovací pokoje pro návštěvníky hradu. Jsou rovněž zařízeny historickým starožitným nábytkem. Turistická část ubytovny je zaměřena na dětské výchovné pobyty, školy v přírodě či tábory. Mimo prohlídkových okruhů, posezení v restauraci a možnosti ubytování hrad nabízí i prostory k pořádání svatebních obřadů, slavnostních hostin, rautů a firemních akcí.

Pro školy je nabízen interaktivní program s šermířským představením z doby gotické. Součástí programu jsou zábavné soutěže pro děti. Termín je nutné objednat předem. Na hradě se koná řada kulturních akcí, koncertů, divadelních vystoupení a šermířských slavností.

Z historie: hrad Svojanov založil v polovině 13. století český král Přemysl Otakar II. k ochraně zemské obchodní stezky spojující Litomyšl s Brnem. Původní hrad nesl německé jméno Fürstenberg a byl velmi pevný. Dominantu dodnes tvoří válcová věž zvaná hláska. Hrad obepíná mohutná hradba, jejíž síla zdiva dosahuje místy až 8 metrů. Původní raně gotický palác se dodnes dochoval ve zdivu nynějšího tzv. Nového stavení. Svou nynější podobu hrad získal po požáru v roce 1842. Tehdy byl částečně přestavěn v empírovém stylu a tak je dnes jediným hradem u nás, v jehož architektuře se mísí gotika s empírem, tedy středověk s 19. stoletím. Od roku 1910 je hrad vlastnictvím města Poličky a v posledních letech je velmi citlivě obnovován.

Hrad Košumberk

Založení hradu je odhadováno na druhou polovinu 13. století (nejstarší dendrochronologicky datované dřevo bylo skáceno po roce 1255), první písemné zmínky jsou z roku 1312. Roku 1372 jsou uváděni jako vlastníci páni z Chlumu, zakladatelé rodu Slavatů (Slavatové z Chlumu a Košumberka). Ti hrad přestavěli do pozdně gotického stylu. V roce 1573 hrad vyhořel. Zhruba v roce 1600 zde byl přistavěn velký renesanční zámek, který se stal v roce 1684 majetkem jezuitů, kteří zde zřídili kostel i svou rezidenci.

Koncem 18. století je uváděn jako pustý a postupně se měnil na zříceninu. Ta byla roku 1922 zakonzervována Družstvem pro záchranu hradu Košumberka. V roce 1926 byl objekt součástí panství rodu Thurn-Taxisů.



Nyní stojí torzo čtvercové věže, část zdí paláce, brána a zbytky opevnění. V areálu je renesanční budova purkrabství, kde bylo zřízeno hradní muzeum a odkud jsou prováděny prohlídky s průvodcem.

V letech 1868 a 1869 se zde konaly tábory lidu k uctění Jana Husa.

Plánované akce na měsíc srpen

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

- Oslava svátků a narozenin
- Návštěva skupiny – „DUO JAROSLAV“
- Zaměstnávání klientů v AP&P, aktivizace klientů dle programu
- Setkání s klienty
- Výlety do okolních měst – Kladno, Slaný za účelem zprostředkování nákupů
- Měsíční individuální posezení, plnění individuálních plánů

- Nabídka aktivizačních činností – hraní společenských her, výtvarné činnosti, ruční práce, apod.
- Realizace individuálních procházek
- Procvičování dovedností
- Nácvik sociálního učení – program zaměřený na vaření, pečení, smažení, na správné stolování
- Návštěva místní cukrárny, restaurace
- Posezení u muziky – „Lounská 13“
- Upevňování sociálních dovedností v rámci sociálního učení – individuální nákupy ve Smečně (dle přání klientů)

Seznam akcí za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

- Procvičování a upevňování dovedností spojené s chodem domácnosti a sebeobsluhy
- Pravidelná docházka do dílny APP
- Vycházky dle počasí
- Výlety do okolí – Praha, Kladno
- Společné aktivity CHB1 a CHB3
- Oslavy svátků a narozenin
- Zájmové činnosti – vyšívání, šití, malování, zpěv, péče o truhlíky na oknech
- Grilování

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO SENIORY“

- Návštěva kadeřnice
- Individuální posezení s klienty
- Hraní společenských her
- Poslech huby
- Návštěva pedikérky
- Procházky v areálu domova
- Hudební vystoupení – Martin Krulich

Červencové akce za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

Anenská pouť

Po roční „covid“ odmlce ve dnech 31. 7. a 1. 8. 2021 ve Smečně proběhla tradiční pouť, na kterou se uživatelé z Domova pro osoby se zdravotním postižením náramně těšili. Ve výše uvedených dnech uživatelé tyto dny vyplnili prohlídkou atrakcí a stánků. Každý podle vlastního zájmu a chuti dostal prostor, aby si zvolil, co si zakoupí. Majoritní skupina uživatelů došla k závěru v podobě nakoupených cukrovinek. Ostatní si zakoupili grilovanou klobásu či upomínkový předmět. Někteří uživatelé projevili zájem za účelem poslechu „Lounské 13“, tento cíl byl pracovníky vyplněn.

Domov Pod Lipami Smečno se také podílel na přípravě Anenské pouti, neboť zpřístupnil zámeckou věž a kapli. Také zajistil úpravu zámeckého sálu, kde byla zrealizována výstava na téma „Domy, řemesla a osobnosti Smečna“. Také je třeba zmínit, že pracovníci z domova pro osoby se zdravotním postižením zajistili prodej výrobků.

za poskytovanou službu - DOZP

Červencové akce za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

Červenec v CHB1

Měsíc červenec jsme si konečně pořádně užily, co se týče výletů, nákupů i oslav byl to měsíc takový jako jsme byly dříve zvyklé pouze s maličkostí, že se musí nosit respirátory, ale to je to nejmenší, co můžeme pro svoji svobodu výletů udělat. Hned na začátku měsíce jsme se vlakem vypravily do Kralup nad Vltavou, zde jsme si prošly náměstí nakoupily trochu dárečků pro radost,



daly výborný oběd, a prošly se kolem řeky měly jsme krásné počasí a moc jsme si to užily. 11.7. a 14.7. jsme měly hned dvojce narozeniny a svátek - 55 let a 65 let tak jsme si udělaly oslavu, která se letos nesla v duchu zdravých potravin, ale i tak jsme se měly moc dobře a pozvané kamarádky s námi vše pěkně oslavily.

Protože občas můžeme trochu zahřešit navštívily jsme restauraci „Na zimáku“ a daly si horké maliny se zmrzlinou byla to pohádka olizovaly jsme se za ušima ještě večer.



12.7. jsme se vydaly do Prahy do ZOO moc jsme si to užily už se nám po všech výletech moc stýskalo

Ještě nás čeká Smečenská pouť a velmi krásný měsíc plný zážitků i naší radosti a spokojenosti je za námi.



Klientky z CHB1

Narozeninové oslavy.

V červenci se konaly dvě narozeninové oslavy. První hned začátkem měsíce a druhá v polovině. Obě oslavy jsme náležitě připravili. Oslavenkyně již měly možnost výběru dárků a narozeninového dortu. Příjemně jsme překvapili i personál, který rovněž oslavil narozeniny v červenci. Nechyběly chlebíčky, chuťovky a slavnostní oběd – bramborový salát a řízek. Mohli jsme již přizvat i kamarádky z jiných domácností. Oslavy se vydařily.

Oběd v restauraci.

Poprvé po uvolnění opatření ke Covid 19 jsme mohli vyrazit na oběd do restaurace. Společně s vedlejším bytem jsme si vybrali restauraci U zlatého kapra. Usadili jsme se na zahrádce a každý si vybral z nabídky na co měl chuť. Většina tradičně zvolila kuřecí řízek s bramborovou kaší. Všichni si moc pochutnali. Téměř po roce a půl jsme si oběd užili. Bylo krásné počasí a tak jsme pokračovali směrem do města a posadili se v cukrárně, kde jsme oběd završili výtečnou zmrzlinou.

Je doba dovolených a často trávíme volné chvíle s vedlejším bytem. Společné vycházky a posezení na lavičkách za domem jsou po dlouhé době příjemné.

CHB2

Červencové počasí nám přálo na vycházky do okolí i do města na zmrzlinu. Všichni moc rádi mlsají.

Začátkem měsíce jsme byli na společných nákupech všeho, co bylo třeba obnovit v šatnících a botnících. Každá slečna si vybrala, dle svého vkusu a jsou z nás zase kočky. Odměnou nám byl dobrý oběd a sladká tečka. Odpoledne jsme se vrátili domů dost unavení, ale spokojení.

Začalo se hodně tvořit – začali jsme po Slaném nacházet pomalované kamínky. Jsou krásné tak i my jsme se do toho pustili. Opravdu se nám daří. Až někam pojedeme tak je vezmeme sebou pro někoho dalšího, kdo je najde a bude mít radost.

Další tvoření je pletení náramků přátelství, ale sortiment se nám, už rozrost o náramky s korálky. Musím slečny moc pochválit za jejich snahu zkoušet nové věci.

S naší klientkou jsme společně oslavili svátek. Oslava se nesla v duchu klidu a pohody. Domácí chlebičky a velký zmrzlinový pohár. Dárek byl samozřejmě na přání slečny.

CHB 3

Měsíc červenec začal pěkným počasím a zároveň u nás na bytě i oslavou narozenin M.P. 67let, pro kterou byla přichystána oslava s ovocným dortem, chlebíčky, dětským šampaňským. Byla obdarována dárky, které si přála. Okno ji zdobí krásná orchidej, tu chtěla nejvíc 😊. Přišly jí popřát i klientky z CHB2, tak jí to potěšilo.

O sváteční úterý jsi si zašly společně s klientky z CHB3 na limonádu a nealko pivečko do restaurace Na zimáku, bylo pěkné vedro a tak nám to pivko chutnalo 😊. Měly jsme příjemné odpoledne.

Za hezkého počasí chodíme ven, buď za barák na lavičku, kde jsou i klientky z CHB2 nebo kolem pošty a tam si k nám přisednou klientky z CHB3. Rády si s nimi popovídáme. Za špatného počasí si hrajeme doma pexeso, Člověče nezlob se nebo se koukáme na pohádky, vyšíváme a malujeme si.

Samozřejmě nezapomínáme na náš byt, pravidelně větráme, uklízíme a staráme se i o zahrádku, kde nám kvetou růžičky. Vyměnily jsme si truhlíky na okně a petrklíče jsme přesadily do záhonu.

Koncem měsíce slavila svátek A.Š., za dárky byla ráda a měla velkou radost 😊, přichystaly jsme chlebíčky a ovocný dort si vybrala z cukrárny.

Všem přejeme klidné dny a přejeme pevné zdraví.

CHB4

ANENSKÁ POUŤ VE SMEČNĚ

V červenci jsme navštívili Anenskou pouť ve Smečně, na kterou jsme se velice těšili. Minulý rok se pouť z hlediska epidemiologických opatření nekonala, tak jsme si ji letos užili.

Vyrazili jsme hned po obědě autobusem, vzali jsme si s sebou kapesné, abychom si mohli koupit něco dobrého, nebo i pěkného na sebe.

Na pouti jsme se setkali se svými známými z ostatních chráněných bydlení, ale i s klienty ze zámku. Dobře jsme si popovídali a byli jsme rádi, že jsme se setkali. Jeden náš určený klient dělat zájemcům průvodce v zámecké věži.

Na atrakce jsme si netroufli, to by nám asi neudělalo dobře, ale pozorovali jsme děti, jak si užívají.

Byli jsme i tak rádi za výlet na pouť, na které jsme si koupili něco dobrého a hlavně jsme vyrazili do společnosti.

Budeme se těšit na příští rok.

CHB Přelíc

Výlet na Kladno a návštěva restaurace.

Již dlouho jsme se společně nevydali na výlet. Rozhodli jsme se proto výlet, a oběd v restauraci. Procházka přes Čamrdu nám dala zabrat.

Prošli jsme se po Oáze a zjistili co kde mají nového. Klienti si zakoupili drobnosti za kapesné. Poté jsme se vydali do restaurace kde si každý z klientů vybral na co měl kdo chuť. Na závěr nesměla chybět výborná točená zmrzlina. Zpáteční cestou jsme se zastavili u místního rybníku a sledovali kachny. Spokojeni a v pořádku jsme došli domů.

CHB Hřebeč

Červencové akce za službu,, DOMOV PRO SENIORY“

Zmrzlinová párty

V pátek 16. 7. 2021 nám počasí přálo, když k nám do Domova přijela majitelka ze smečenské zmrzlinárny se strojem na zmrzlinu. Dobu, než se stroj dostatečně nachladil nám zkrátil pan Syrůček, který přijel zahrát na klávesy. Na výtečné točené, jahodovo – vanilkové, opočenské zmrzlině si každý pochutnal. Bylo příjemně strávené odpoledne.

Anenská pouť

Po roční nucené odmlce, Smečno ožilo poutí. Ve městě bylo rušno, spousta kolotočů a stánků. Naše klienty spíš zajímal klid a chládek parku, kde v sobotu vystoupil s kytarou Jaroslav Dobner. V neděli bylo poutové

posezení s Lounskou 13, po celou dobu konání akcí bylo zajištěno občerstvení

Blahopřejeme Všem klientům
k životnímu jubileu

